

Lovforslag nr. L 143. Fremsat den 9. februar 1983 af ministeren for skatter og afgifter

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven og selskabsskatteloven

(Bedriftssundhedstjenester)

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 504 af 16. september 1982, foretages følgende ændring:

I § 27 B, stk. 1, indsættes som nr. 9:

»9) Tilskud, der er ydet efter § 13 i lov om arbejdsmiljø til etablering af bedriftssund- hedsstjenester.«

§ 2

I lov om indkomstbeskatning af aktiesel- skaber m.v., jfr. lovbe kendtgørelse nr. 607 af 24. november 1982, foretages følgende æn- dring:

I § 3, stk. 1, indsættes som nr. 18:

»18) Bedriftssundhedstjenester omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, 2 eller 6, såfremt de pågæl- dende selskaber eller foreninger alene driver bedriftssundhedstjeneste i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i medfør af § 13, stk. 3, i lov om arbejdsmiljø, og såfremt ind- tægterne herved ifølge vedtægtsmæssig be- stemmelse udelukkende kan anvendes til de formål med bedriftssundhedstjenester, der er fastsat i de nævnte regler.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 1 har virkning fra og med ind- komståret 1983, og § 2 har virkning fra og med skatteåret 1984-85.

Stk. 3. Ministeren for skatter og afgifter eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan tillade, at indkomstansættelserne for ind- komstårene 1978, 1979, 1980, 1981 og 1982 ændres for modtagere af etableringstilskud efter § 13 i lov om arbejdsmiljø, således at etableringstilskud, som i medfør af de hidtil gældende regler fuldt ud er medregnet ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for de nævnte indkomstår, i stedet medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige ind- komst inden for en 10 års periode, der be- gynder med det indkomstår, hvori den skat- tepligtige har erhvervet tilskuddet, efter reg- lerne i ligningslovens § 27 B.

Stk. 4. Ministeren for skatter og afgifter eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan tillade, at bedriftssundhedstjenester omfattet af § 1, stk. 1, nr. 1, 2 eller 6, i lov om ind- komstbeskatning af aktieselskaber m.v. und- tages fra skattepligt for skatteårene 1979-80 til og med 1983-84, såfremt de pågældende selskaber eller foreninger i de nævnte år ale- ne har drevet bedriftssundhedstjeneste i over- ensstemmelse med de regler, der er fastsat i medfør af § 13, stk. 3, i lov om arbejdsmiljø, og såfremt indtægterne herved udelukkende er anvendt til de formål med bedriftssund- hedsstjenester, der er fastsat i de nævnte reg- ler.

Stk. 5. Anmodning om ændringer af ind- komstansættelser efter stk. 3 skal indgives senest samtidig med indgivelse af rettidig

selvangivelse for indkomståret 1983, og anmodning om skattefritagelse efter stk. 4 skal indgives senest 31. maj 1984. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan ministeren

for skatter og afgifter dog indrømme tilladelse efter stk. 3 eller stk. 4, uanset at de nævnte frister er overskredet.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget går ud på at åbne mulighed for, at offentlige tilskud til etablering af bedriftssundhedstjenester kan tages til indtægt over en 10-årig periode.

Endvidere foreslås det, at bedriftssundhedstjenester, der drives som selskab eller forening, under visse betingelser fritages for beskatning.

Både ligningsloven og selskabsskatteloven er senest ændret ved lov nr. 246 af 9. juni 1982. Denne lov er omtalt i Folketingstidende 1981-82, sp. 6170, 6806, 8822, 9080; tillæg A, sp. 4739; tillæg B, sp. 1255, 1797 og tillæg C, sp. 761.

Efter arbejdsmiljølovens § 13 kan arbejdsministeren fastsætte regler om, at der ved virksomheder, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed eller sundhed taler for det, skal oprettes en bedriftssundhedstjeneste. Arbejdsministeren er endvidere bemyndiget til at fastsætte regler om bedriftssundhedstjenesternes opbygning, opgaver, funktion og finansiering.

På grundlag af disse bestemmelser er der fastsat nærmere regler vedrørende bedriftssundhedstjenester ved arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 288 af 22. juni 1978. Af bekendtgørelsen fremgår det således bl.a., at formålet med en bedriftssundhedstjeneste er dels at forebygge arbejdsmiljøskader, dels at fremme de ansattes sikkerhed og sundhed.

Udgifterne i forbindelse med oprettelse og drift af bedriftssundhedstjenester afholdes af virksomhederne. Men med hjemmel i arbejdsmiljølovens § 13, stk. 4, kan der ydes statslige *tilskud til etableringen* af en bedriftssundhedstjeneste. Der kan således ydes statstilskud til forandring og indretning af lokaler, anskaffelse af udstyr og inventar samt til oprettelse af mobile enheder. Efter arbejdsmiljølovens § 13, stk. 5, kan der endvidere ydes kommunale og amtskommunale tilskud til udgifterne i forbindelse med etableringen af bedriftssundhedstjenesten. Det samlede offentlige etableringstilskud må dog ikke overstige 75 pct. af de faktiske udgifter ved etableringen.

De nærmere vilkår for de statslige og de kommunale tilskud til bedriftssundhedstjenester følger i øvrigt af arbejdsministeriets bekendtgørelser nr. 533 af 24. oktober 1978 og nr. 268 af 15. juni 1979, som ændret ved arbejdsministeriets bekendtgørelser nr. 202 og 203 af 28. maj 1980.

Efter gældende regler vil de tilskud, som staten og kommunerne yder til etablering af en bedriftssundhedstjeneste, være skattepligtige for modtageren i det indkomstår, hvori der erhverves endelig ret til dem. Til gengæld vil de afholdte udgifter til etableringen kunne fradrages ved indkomstopgørelsen som driftsudgifter eller kunne afskrives efter de almindelige regler herom. Dette gælder også den del af udgifterne, som dækkes af offentlige tilskud.

I det omfang udgifterne henvises til afskrivning, vil der imidlertid kunne opstå en forskydning mellem tidspunktet for skattepligten af tilskuddene og fradragsretten for de udgifter, der dækkes af tilskuddene. De gældende regler vil således kunne indebære tendens til skattepligtigt overskud i etableringsårene og vil dermed kunne udgøre en likviditetsmæssig belastning for bedriftssundhedstjenesterne.

Det foreslås derfor, at det ved en tilføjelse til ligningslovens § 27 B åbnes mulighed for, at de offentlige tilskud til etableringen af bedriftssundhedstjenester i stedet kan tages til indtægt inden for en 10-års periode efter modtagerens eget valg. Dette svarer til den beskatningsform, der tidligere er indført i relation til visse andre erhvervstilskud, f. eks. investeringstilskud ydet efter egnsudviklingsloven.

Virksomheder kan bl.a. etablere bedriftssundhedstjeneste ved at deltage i et bedriftssundhedscenter eller ved at deltage i en branchebedriftssundhedstjeneste. Ved et bedriftssundhedscenter forstås en tjeneste, der efter aftale betjener virksomheder inden for flere brancher beliggende inden for et afgrænset geografisk område. Ved en branchebedriftssundhedstjeneste forstås en tjeneste, der efter aftale kun betjener virksomheder inden

for samme branche. Tjenesten kan være landsdækkende eller lokal.

Der er ikke i arbejdsmiljølovgivningen stillet krav om, at et bedriftssundhedscenter eller en branchebedriftssundhedstjeneste skal oprettes i en bestemt selskabsretlig form. De nævnte tjenester kan således oprettes f. eks. som anpartsselskab, andelsselskab, forening eller gennem kombination af flere selskabsformer.

Efter gældende regler vil bedriftssundhedstjenester, der oprettes som selskaber eller foreninger, være skattepligtige efter reglerne i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. Dette indebærer for sundhedstjenester, der er oprettet som selskab omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, - f.eks. et anpartsselskab - at vederlag, der modtages som betaling for tjenestens ydelser til de tilsluttede virksomheder, udgør en skattepligtig indtægt for tjenesten. Til gengæld vil de i anledning af de leverede ydelser afholdte udgifter være fradragsberettigede som driftsudgifter eller afskrivningsberettigede efter skattelovgivningens almindelige regler herom. Tilsvarende gælder for bedriftssundhedstjenester, der drives som foreninger, jfr. selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, i det omfang disse yder tjenester til virksomheder, der ikke er medlemmer af foreningen, idet foreningers leverancer til ikke-medlemmer må anses for erhvervs-mæssig virksomhed, hvoraf indtægterne er skattepligtige.

Et selskab eller en forening, der udelukkende driver bedriftssundhedstjeneste, vil - set over en længere periode - sandsynligvis hverken få overskud eller underskud, idet de tilsluttede virksomheders betaling for bedriftssundhedstjenestens ydelser almindeligvis fastsættes således, at betalingerne og eventuelle offentlige tilskud netop dækker udgifterne.

Imidlertid vil det være vanskeligt for de pågældende bedriftssundhedstjenester at opnå fuldstændig balance mellem indtægter og udgifter i hver enkelt driftsperiode. Dette kan medføre, at et tilfældigt overskud i et givet indkomstår vil blive beskattet, medmindre selskabet kan overføre underskud fra tidligere år.

På den baggrund samt under hensyn til, dels at bedriftssundhedstjenesternes formål - at forebygge arbejdsmiljøskader og at fremme de ansattes sikkerhed og sundhed - er af klar samfundsgavnlig karakter, dels at det for så vidt aldrig har været hensigten at beskatte sådanne institutioner, foreslås det, at selskaber og foreninger, der driver bedriftssundhedstjeneste, fritages for beskatning, hvis de pågældende selskaber og foreninger ifølge ved-

tægtsmæssige bestemmelser alene kan anvende indtægterne til at opfylde formålet med sundhedstjenester.

Reglerne i arbejdsmiljølovens § 13 om bedriftssundhedstjenester trådte i kraft den 1. maj 1978, og fra den 1. juli 1978 blev en række virksomhedstyper pålagt pligt til at oprette bedriftssundhedstjeneste. Bekendtgørelsen om statstilskud til delvis dækning af udgifterne ved oprettelse af bedriftssundhedstjeneste trådte endvidere i kraft den 15. november 1978. Regeringen finder det på den baggrund rimeligt, at der samtidig med gennemførelsen af de foreslåede fremtidige regler vedrørende beskatningen af etableringstilskud gives skatte- og afgiftsministeren bemyndigelse til at tillade, at bedriftssundhedstjenester, der måtte ønske det, tillige kan anvende de nye regler med virkning for tilskud, der er ydet i perioden 1978-1982. Regeringen finder det endvidere rimeligt, at skatte- og afgiftsministeren bemyndiges til at tillade, at bedriftssundhedstjenester oprettet som selskab eller forening under visse betingelser tillige kan indrømmes skattefrihed for skatteårene 1979-80 til 1983-84.

Forslagets administrative konsekvenser.

Om lovforslagets administrative konsekvenser bemærkes, at indførelse af den i § 1 omhandlede beskatningsordning vedrørende etableringstilskud medfører, at ligningsmyndighederne skal føre kontrol med, at de ydede tilskud indtægtsføres inden for 10 års perioden. Endvidere må der antages at fremkomme en del anmodninger om genoptagelse af tidligere års ansættelser som følge af bemyndigelsen til skatte- og afgiftsministeren til at tillade benyttelse af den foreslåede ordning allerede fra indkomståret 1978. Det ligningsmæssige medarbejde som følge af denne del af lovforslaget må dog antages at være af begrænset omfang.

Forslaget i § 2 om at undtage selskaber og foreninger, der udelukkende driver bedriftssundhedstjeneste, fra skattepligten, må antages at indebære en administrativ forenkling, navnlig fordi selskaberne herved fritages for at indgive selvangivelse. Bemyndigelsen til at indrømme skattefrihed også for skatteårene 1979-80 til 1983-84 må dog antages at indebære et vist administrativt merarbejde. Dette må dog antages at være af begrænset omfang.

Forslagets provenumæssige virkninger.

Forslaget om adgang til at indtægtsføre tilskud til etablering af bedriftssundhedstjenester over 10 år vil medføre, at indkomstbeskatningen af disse tilskud i et vist omfang udsættes i indtil 10 år. Denne udsættelse vil bevirke, at der i et år kan fremkomme et provenutab i forhold til den nuværende lovgivning på området, og at det senere vil blive opvejet af et merprovenu af nogenlunde samme størrelse, efterhånden som tilskudsbeløbene medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. På længere sigt vil forslaget således ikke udløse noget egentligt provenutab.

I perioden 1978 til 1982 har staten i alt ydet tilskud til etablering af bedriftssundhedstjeneste på omkring 10 mill. kr., hvoraf der skønsmæssigt er udbetalt 2-3 mill. kr. til erhvervsvirksomheder, mens det resterende tilskud er ydet til bedriftssundhedscentre og branchebedriftssundhedstjenester. Størrelsen af ydede kommunale og amtskommunale tilskud, der overvejende tildeles bedriftssundhedscentre og branchebedriftssundhedstjenester, foreligger ikke oplyst. Antagelig er der tale om forholdsvis begrænsede beløb.

Skønsmæssigt må det antages, at forslaget om erhvervsvirksomheders valgfri indtægtsføring af offentlige tilskud over en periode på 10 år for årene 1978 til 1982 vedrører tilskud på tilsammen ca. 3 mill. kr.

Hvor store skattebeløb udsættelsen vil omfatte i de kommende år, vides ikke. Det vil bl.a. afhænge af, hvilket tilskudsbeløb, der ydes i de enkelte år, og i hvilket omfang adgangen til at udsætte beskatningen af dette beløb vil blive benyttet. For 1983 er der på finansloven afsat knap 10 mill. kr. til bedriftssundhedstjenesten under et.

Forslaget om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. kan medføre et provenutab i tilfælde, hvor der for et selskab eller forening, der alene driver bedriftssundhedstjeneste, ikke er fuldstændig balance mellem indtægter og udgifter i de enkelte regnskabsår. Set over en længere periode vil indtægter og udgifter for et bedriftssundhedscenter eller en branchebedriftssundhedstjeneste antagelig udligne hinanden, idet de tilsluttede virksomheders betaling for ydelserne normalt er fastsat således, at betalinger og eventuelle offentlige tilskud netop dækker udgifterne. Der kan dog forekomme år, hvor dette ikke er tilfældet. Det skatteprovenu, som efter den nuværende lovgivning vil være resultatet af en sådan tidsmæssig forskydning mellem indtægter og udgif-

ter, vil efter lovforslaget falde bort. Antagelig vil der være tale om forholdsvis begrænsede beløb.

For skatteårene 1979-80 til og med 1982-83 er der for de som selskaber og foreninger organiserede bedriftssundhedstjenester - nu i alt omkring 70 - registreret en samlet indbetaling af selskabsskat på i alt ca. 300.000 kr. Dette beløb skal der ifølge lovforslaget være adgang til at få tilbagebetalt.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Forslaget indebærer, at den skattepligtige modtager af et etableringstilskud selv kan vælge, hvor stor en del af tilskudsbeløbene han vil medregne i indkomsten for de enkelte år inden for en 10-årig periode, der begynder med det indkomstår, hvori den pågældende erhverver tilskuddet. Et en gang indtægtført tilskudsbeløb kan dog ikke senere overføres til et andet år.

Tilskudsbeløb, der endnu ikke er medregnet i den skattepligtige indkomst, skal for regnskabsførende skatteydere opføres som en særlig passivpost i statusopgørelsen. Ikke-regnskabsførende skal oplyse beløbet i selvangivelsen. Beløbet kan ikke fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige formue.

Tilskudsbeløbene skal i visse tilfælde indtægtsføres, uanset 10-års perioden endnu ikke er udløbet. Dette gælder således, hvis virksomheden sælges, eller der sker afhændelse af en overvejende del af dennes aktiver.

Den ikke-indkomstbeskattede del af tilskuddet skal senest tages til indtægt i afhændelsesåret.

De afholdte etableringsudgifter - herunder de udgifter, som tjenesten finansierer ved hjælp af de offentlige tilskud - vil fortsat kunne fradrages som driftsudgifter henholdsvis afskrives efter de almindelige regler herom. Men ved den foreslåede ordning gives der mulighed for tidsmæssigt sammenfald af skattepligten af de ydede etableringstilskud og fradragsretten for de udgifter, der dækkes af tilskuddet.

Den foreslåede beskatningsordning gælder såvel de etableringstilskud, der ydes til bedriftssundhedstjenester, der er obligatoriske i henhold til de fastsatte regler herom, som de tilskud, der ydes til frivillige ordninger. For at der kan ydes tilskud til sidstnævnte ordninger, kræves det, at de pågældende bedriftssundhedstjenester opfylder de i bekendtgørelse nr. 288 af 22. juni 1978 opstillede krav til obligatoriske bedriftssundhedstjenester.

Der er i øvrigt hjemmel til, at kommuner og amtskommuner tillige kan yde *driftstilskud* til be-

driftssundhedstjenesterne. Der kan bl.a. ydes tilskud til leje af lokaler og forrentning af lån m.v. Denne form for tilskud ydes imidlertid til udgifter, der efter gældende regler er fradragsberettigede ved indkomstopgørelsen for det indkomstår, hvori de afholdes. Der er derfor ikke behov for at lade de ydede driftstilskud være omfattet af den foreslåede beskatningsordning vedrørende etablerings-tilskud.

Til § 2

Skattefriheden forudsætter, at det pågældende selskab eller forening udelukkende driver bedriftssundhedstjeneste, og at dette sker i overensstemmelse med de regler, der er fastsat med hjemmel i arbejdsmiljølovens § 13, stk. 3. Bedriftssundhedstjenesten skal således opfylde kravene i arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 288 af 22. juni 1978.

Skattefriheden forudsætter endvidere, at det i det pågældende selskabs eller forenings vedtægter er bestemt, at indtægterne ved virksomheden udelukkende kan anvendes til de af arbejdsministeren fastsatte formål med bedriftssundhedstjenesterne, jfr. den ovenfor nævnte bekendtgørelse. Denne begrænsning gælder såvel den løbende indtægt som i tilfælde af selskabets eller foreningens opløsning. I tilfælde af likvidation må der således ikke være tillagt andelshavere, aktionærer eller lignende ret til at få udloddet mere end deres kapitalindskud.

Hvis de nævnte betingelser er opfyldt, vil bedriftssundhedstjenesten være skattefri, hvad enten der er tale om en obligatorisk eller en frivillig ordning.

Til § 3

Efter forslaget skal den særlige ordning for beskatningen af de offentlige etableringstilskud have virkning for indkomståret 1983 og senere indkomstår.

Reglen om skattefrihed for visse bedriftssundhedstjenester foreslås sat i kraft fra og med skatteåret 1984-85. Skattefriheden er som anført i bemærkningerne til § 2 betinget af, at de omhandlede selskaber m.v. udelukkende driver bedriftssundhedstjeneste, og at der i vedtægterne er optaget en bestemmelse om, at indtægterne udelukkende kan

anvendes til formålet med bedriftssundhedstjenester.

Det foreslås i bestemmelsens stk. 3 og 4, at skatte- og afgiftsministeren kan tillade, at de nye regler kan tillægges virkning allerede fra indkomståret 1978 henholdsvis skatteåret 1979-80 for de bedriftssundhedstjenester, der måtte ønske det.

Sundhedstjenester, der i årene 1978-1982 har modtaget etableringstilskud, kan således anmode om at få ansættelserne for de nævnte indkomstår ændret, således at modtagne tilskud ikke eller ikke fuldt ud medregnes ved indkomstopgørelsen for det år, hvori tilskuddene er ydet, men i stedet ved indkomstopgørelsen for et senere indkomstår inden for 10 års perioden. For tilskud, der ønskes indtægtsført på denne måde, finder reglerne i ligningslovens § 27 B tilsvarende anvendelse.

Endvidere foreslås det, at skatte- og afgiftsministeren bemyndiges til at indrømme sundhedstjenester, der omfattes af bestemmelserne i selskabsskatte-lovens § 1, stk. 1, nr. 1, 2 eller 6, skattefrihed også for skatteårene 1979-80 til 1983-84. For at en sådan tilladelse kan gives, forudsættes det, at de pågældende selskaber m.v. i de omhandlede år alene har drevet bedriftssundhedstjeneste, og at indtægterne herved udelukkende er anvendt til formålet med bedriftssundhedstjenester, uanset at der ikke i vedtægterne er stillet krav herom.

Tilladelse kan som nævnt kun gives for skatteårene 1979-80 til og med 1983-84. Skattefrihed for senere skatteår forudsætter, at de pågældende selskabers vedtægter bringes i overensstemmelse med de krav, der er anført i den i § 2 foreslåede tilføjelse til selskabsskatte-lovens § 3, stk. 1.

Tilladelse efter stk. 3 og stk. 4 kan efter forslaget i øvrigt kun indrømmes, såfremt anmodning om ændring indgives inden for en vis frist. Det må således anses for rimeligt, at bedriftssundhedstjenester, der i medfør af reglerne i § 3 ønsker tidligere års ansættelser genoptaget, skal indgive anmodning herom senest samtidig med indgivelse af rettidig selvangivelse for indkomståret 1983 for så vidt angår ændringer efter stk. 3 og senest 31. maj 1984 for så vidt angår ændringer efter stk. 4. Det skal dog være tilladt for ministeren for skatter og afgifter at indrømme tilladelse efter både stk. 3 og stk. 4, uanset at de nævnte tidsfrister er overskredet, såfremt overskridelsen er begrundet i ganske særlige omstændigheder.